

ПАРТИЙНЕ ЖИТТЯ: ЗВІТИ І ВИБОРИ

На нашому факультеті діє 10 партгруп, в тому числі на кафедрах — 6. В трьох з них вже відбулися звітно-виборні збори.

Загальна оцінка така: зібрання комуністів пройшли по-діловому, в обговоренні звітів партгрупоргів взяли участь майже всі партійні. На відміну від попередніх років на збори були запрошені і безпартійні працівники і викладачі кафедр. Чимало з них виступили, внесли ряд цікавих пропозицій і думок.

В цілому звіти і вибори в партгрупах пройшли в умовах повної гласності і відкритості, що стало помітним явищем в громадському житті машинобудівного факультету.

В умовах гласності і відкритості

Головним змістом як звітних доповідей, так і виступів була принципова оцінка зробленого кожним конкретно комуністом в справі перебудови вищої школи, поліпшення якості підготовки інженерних кадрів, навчально-методичної і наукової роботи.

Відзначався, як позитивний, досвід комуністів кафедри ААГ, котрі за ініціативою зав. кафедрою члена КПРС М. С. Сапона вже впродовж кількох років ведуть наставництво в навчальних групах, починаючи з першого і до останнього, випускного курсів.

Такий підхід до навчально-виховної роботи сприяє кращій спеціалізації студентів, набуттю ними твердих професійних знань, їх поглибленню.

Наслідуючи цей досвід, комуністи кафедри МРВ і ВК в нинішньому році теж взяли шефство над двома групами, які навчаються по спеціальності «металорізальні верстати».

Важливою темою розмови на звітних зборах стояли питання особистої ролі комуністів в створенні нових лабораторій, оснащення навчальних кабінетів засобами обчислювальної техніки, сучасним устаткуванням. Йшлося про те, що з цією метою використовуються тільки кошти, зароблені за рахунок виконання госпдоговірної тематики, а з загальноузаївського фонду науково-технічного розвитку кошти не виділяються. Про що наголосив доцент В. Б. Демешко, критикуючи ректорат і партком за їх недостатню увагу до потреб машинобудівного факультету.

Звичайно, турботи про дальше зміцнення матеріальної бази факультету не слід перекладати на чужі плечі. Основний тягар їх повинні взяти на себе викладачі і співробітники всіх кафедр, і особливо випускових, що входять до складу МФБ. Такою думкою були пронизані виступи комуністів Ю. А. Буреннікова, І. А. Немировського, інших товаришів.

Вносилися пропозиції і про поліпшення політичної освіти, зокрема про створення семінарів не за фаховою належністю, а безпосередньо на кафедрах, що дасть можливість зсередити увагу викладачів і співробітників на розв'язанні конкретних питань перебудови навчально-виховного процесу.

Загальну думку учасників звітно-виборних зборів кафедр ААГ, ТАМ, МРВ і ВК відносно їх оцінки висловив член КПРС А. А. Козлов: «Я не пригадую за час свого перебування в партії таких активних, ділових зборів, як цього річ. Вони пройшли у нас в дусі вимог перебудови».

В умовах альтернативності відбулися вибори партгрупоргів. На кафедрі ААГ партгрупом знову обраний Ф. С. Кучанський, на МРВ і ВК — В. В. Сиркін, а на кафедрі ТАМ аперше обрано О. І. Третяка.

В. ПЕТРОВ,

секретар партбюро МФБ.

В РЕКТОРАТІ

На засіданні 11 вересня слухались звіти деканів про участь студентів у сільськогосподарських роботах. Відзначалося, що для них повсюдно створені нормальні побутові і виробничі умови, окремі недоліки усуваються в процесі роботи.

На ректораті заслухано також повторну інформацію про явку на заняття студентів першого курсу, про те, як триває перехід на викладання українською мовою.

Проректор В. Д. Свердлов виступив з детальним аналізом справ на завершених будівництва енергетичного корпусу. На цьому об'єкті ситуація напружена. За 4 місяці, котрі засталися до кінця року, треба освоїти 600 тисяч карбованців. Це велика сума, зважаючи на рівень наших мож-

ливостей і на складність з житловим будівництвом в обласному центрі. В інституті нема сподівань на залучення значної кількості кваліфікованої робочої сили з будівельних організацій і доводиться розраховувати тільки на себе.

Іншими словами, треба, щоб на пусковому об'єкті працювало щодня по 200—250 чоловік.

На ректораті йшла розмова про можливу відміну державного екзамена зі спеціальності на заочному факультеті. Річ у тому, що неправильно сформовано програму цього екзамена. Щоб підготуватись до нього, треба скористатись мало не сотнею підручників, якими інститут неспроможний забезпечити своїх випускників.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

За інженерні кадри

Газета видається

з лютого 1981 року.

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ КОМСОМОЛУ ВІННИЦЬКОГО ПОЛІТЕХНІЧНОГО ІНСТИТУТУ

№ 29 (356)

П'ЯТНИЦЯ, 15 вересня 1989 року.

Виходить раз на тиждень

Ціна 1 коп.

ОБГОВОРЮЄМО ПРОЕКТ ЗАКОНУ УРСР ПРО МОВИ В УКРАЇНСЬКІЙ РСР

З ШАНОБОЮ ДО РІДНОЇ МОВИ

Мова! Без неї не існує людина, без неї не існує будь-яке національне угруповання, без неї не може існувати людство. Це не тільки засіб взаємовідносин, це ґрунт, на якому зростає вся культура нації.

В своєму повсякденні ми не дуже звертаємо увагу на мову, на її роль у житті. Мабуть, це стало однією з причин, які призвели до того, що національні мови, як і національне питання в країні, стали другорядними явищами, яким не має потреби приділяти уваги. В свій час М. С. Хрущов навіть казав, що чим швидше ми всі будемо користуватись російською мовою, тим швидше побудуємо комунізм. Комунізм не побудували, а рідну мову почали забувати. «Прогрес» тут виявився досить відчутним.

Іскри перебудови висвітлили цей занепад, ці гострі питання і поставили їх на порядок денний в країні. Виявилось, що далеко не другорядним є питання регулювання суспільних відносин у галузі розвитку і вживання мови, шанобливе ставлення

до національної гідності людини, її культури в широкому розумінні слова.

Нещодавно на всенародне обговорення Президія Верховної Ради Української РСР винесла проект Закону Української РСР про мови в Українській РСР, який опублікований в республіканських і обласних газетах. Це добротна основа Закону, в якому майже всі позиції обґрунтовані і зважені. Головне в тому, що «будь які привілеї чи обмеження прав особи за мовною ознакою неприпустимі». Людина може користуватись тією мовою, яка їй до вподоби, якою вона добре володіє і яку вважає рідною.

Зрозуміло, що державна мова залишається державною. Це накладає на службових осіб обов'язок знати українську мову і користуватись нею при виконанні службових обов'язків. Безумовно, що це положення викликає для багатьох певні труднощі, необхідність вивчати українську мову, але введення в дію положень закону не термінове. Мається на увазі, що людям

потрібен певний час для засвоєння мови в потрібному обсязі.

Виходячи з цього, в інституті потрібно виконати досить великий обсяг робіт. Перш за все необхідно обговорити проект в студентських потоках, особливо на першому курсі. Адже першокурсники стануть фахівцями через п'ять років, тобто, якраз тоді, коли вводитиметься в діло положення про обов'язковість виконувати всі документи на державній мові — українській.

Початок 1989/90 учбового року ознаменувався в інституті тим, що на ІБФ, на РТФ були організовані потоки на першому курсі, де викладання ведеться українською мовою. На інших факультетах є студенти, які могли б слухати лекції на українській мові, але... Це «але» дуже суттєве. В бібліотеках інституту і міста майже немає підручників, посібників іншої літератури. Студенти обґрунтовують своє небажання навчатися українською мовою цим негативним явищем. Дійсно, як вивчати математику, фізику, еле-

ктротехніку, обчислювальну техніку та інші дисципліни, коли ніякої літератури немає?

Перед викладачами постало відповідальне завдання: якомога швидше приступити до написання посібників та підручників, лекцій та методичних розробок на українській мові.

Важливим є і завдання по організації гуртків для вивчення української мови викладачами і студентами, створення всіх умов для бажаючих вчитися в цих гуртках. Це потребує коштів, наполегливості від ректорату та розуміння необхідності з боку всіх членів колективу.

Закон про мови існує поки що у вигляді проекту. Він буде обговорюватися, доповідатиметься пропозиціями і зауваженнями, але він буде і затверджено. І які б не були внесені зміни, настане час, коли потрібно буде цей Закон виконувати. Ми всі повинні бути готові жити і діяти в умовах Закону, в умовах необхідності широкого і повсюдного використання української мови.

Ю. ДАНИЛЮК,
професор.

Перший курс, перші заняття — все для нового інститутського поповнення тут вперше. Першим є також знайомство з викладачами. Цей знімок зроблено на радіотехнічному факультеті в групі 2РТ-89. Заняття веде викладач історії КПРС Н. А. Гуцинець.

Фото Р. КУТЬКОВА.

ДЕПУТАТСЬКІ НОВИНИ РАЙОНУ

13 ВЕРЕСНЯ відбулась сесія Ленінської райради народних депутатів, яка обговорила звіт про роботу виконкому з жовтня 88-го по вересень 89-го років та завдання райради в світлі вимог 1-го з'їзду народних депутатів СРСР.

16 СЕРПНЯ відбулась позачергова 10-та сесія 20-го скликання, на якій головою виконкому Ленінської райради обрано Очеретного Леоніда Климівича, котрий працював раніше заступником голови виконкому. Новим заступником став Олексій Іванович Крицький, 1953 року народження (був до цього секретарем парткому облрембудтресту).

В ІДІЛІ народів району повідомляє, що тут навчається в 17-ти школах 24 тисячі учнів. В більшості шкіл початкові класи переведено на п'ятиденний режим навчання, а в СШ № 7, 16, 33 експериментують перехід на 5-тиденку десятих класів. СШ № 17 віднині має статус спеціалізованої математичної школи.

Укрмова: методичне забезпечення

Вузівська лабораторія методичного забезпечення навчального процесу на виконання наказу ректора по впровадженню в інституті української мови розробила конкретні заходи, здійснення яких дасть можливість більш оперативно і якісно перевести навчання студентів, діловодство на мову республіки.

Намчено переведення укрмовою раніше виданих учбових посібників, підготовку і тиражування цією ж мовою методичних вказівок і рекомендацій.

В наших найближчих планах — забезпечення розробок видання навчальних посібників серії «Самостійне вивчення дисципліни українською мовою», переклад на українську мову матеріалів з активних методів навчання, як-то ділові ігри, проблемні заняття, тощо.

Будуть перекладені на укрмову зображувальні матеріали для технічних засобів навчання. Це стосується насамперед роздаткових матеріалів з тієї чи іншої дисципліни, слайдів, діапозитивів, фолей для кадрпроектів, карток для телебачення, плакатів, схем, таблиць і таке інше.

З метою більш швидкого переходу навчання на українську мову лабораторія спільно з кафедрами підготують до видання тексти лекцій, в першу чергу з загально-наукових і загальноінженерних предметів. Намічено випустити масовим тиражем «Інструктивно-методичні видання».

Не зволікати цю важливу для навчального процесу справу, вже відтепер всі кафедри спільно з науково-технічною бібліотекою вузу повинні ретельно проаналізувати наявність підручників і учбових посібників, видрукованих українською мовою.

Звичайно, це далеко не повний перелік заходів з методичного забезпечення викладання укрмовою дисциплін, передбачених програмою занять в нашому інституті.

Вищевикладені заходи найближчим часом будуть обговорені, доповнені, уточнені по строках виконання на вчній раді вузу.

З. ГРОЗНИЙ,
завідуючий лабораторією методичного забезпечення навчання.

ЧИ ПОТРІБНА ГУМАНІЗАЦІЯ СТУДЕНТІВ?

Середня культурна людина володіє 10—15 тисячами слів. Перевірка показує, що наш студент в своєму арсеналі має 1000—1500 активного запасу слів, досконало не володіє ні українською, ні російською мовами і на екзаменах йому бракує слів для викладу своїх думок. Отже, наших студентів необхідно вчити мовній культурі.

З метою підвищення культурного рівня майбутніх інженерів їх слід знайомити з освітою і вітчизняною культурою, формувати звички культурної поведінки. Відомо, що звички народів — це їхні традиції. Дотримання цих традицій — вияв рівня людської культури. Так, наприклад, якщо гість в Китаї або Японії вихваляє якусь річ, що є в будинку хазяїна, то хазяїн дарує йому ту річ — цього вимагає ввіч-

ливість. Коли ми буваємо у когось в гостях, то намагаємося з'їсти все, що покладено на тарілку, в Китаї до чашки сухого рису, який подають в кінці обіду, ніхто не доторкнеться, правила ввічливості вимагають показати, що ти вже ситий.

Отже, студентів необхідно вчити не тільки мовній культурі, а й етиці поведінки, соціології і сексології, бо незнання елементів цих наук призводить до того, що людина виглядає «білою вороною» серед спільності людей, колективу.

Інтенсифікація суспільного виробництва, створення складних технічних систем гостро поставили проблему «людина-машина». Виникли задачі підпорядкування конструкції машини психолого-фізіологічним характеристикам людини. Цією про-

блемою вже давно займаються в Японії, Англії, США, Франції. Виникли такі науки, як інженерна психологія, ергономіка. Однак в нашому інституті такі науки майбутні інженери не вивчають і студенти не мають уяви про те, як вибрати конструкцію, форму, розміри індикаторів, засоби кодування інформації у дисплеях, як оцінити ергономічну ефективність системи «людина-машина», як досягти максимальної трудової активності, зменшити втому і т. п.

Для того, щоб ми не готували ергономічно неосвічених інженерів, необхідно ввести у нашому вузі з усіх спеціальностей навчальні курси «інженерна психологія» та «ергономіка». Семестрові курси ергономіки та інженерної психології дадуть можливість студентам оволодіти мето-

дами ергономічного аналізу технічних систем, здобути вміння та навички ергономічного мислення. В цьому проявиться інженерний гуманізм. Машина, сконструйована інженером з врахуванням ергономічних закономірностей, стане для людей не тільки джерелом підвищення продуктивності праці, а й джерелом творчого натхнення і насолоди.

Експериментальні соціологічні дослідження показують, що інженерів на виробництві доводиться 78 процентів свого робочого часу тратити на спілкування з людьми. Отже, інженер повинен вміти керувати колективом, вивчати потреби людей, їх здібності, розумно розв'язувати конфліктні ситуації тощо. Без знань «Наукових основ управління виробничим колективом» навряд чи зможе інженер інтуїти-

вно керувати людьми. Мабуть, не дарма 4 мільйони наших інженерів не бажають працювати в цехах, а намагаються сховатися в плановому відділі, конструкторському бюро та інших «тихих» місцях.

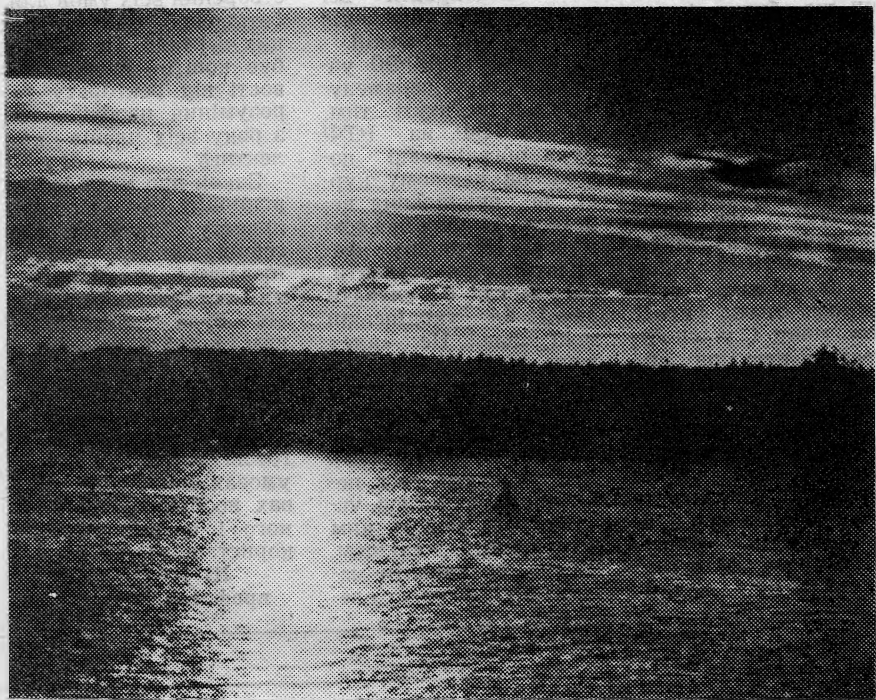
Отже, якщо ми хочемо підготувати висококваліфіковані інженерні кадри, необхідно не тільки підвищити інженерно-економічний рівень їхніх знань, а й звернути увагу на гуманізацію всієї інженерної підготовки спеціаліста. Мабуть, не випадково в Японських вузах гуманітарним наукам відводиться 64 проценти навчального процесу!

Колишній президент фірми «Нью-Йорк сентрал рейл роуд» А. Сміт сказав, що «виробництво це на 85 процентів люди, на 100 — матеріали і на 50 — гроші. Майже

всі проблеми бізнесу зводяться до проблеми людини. Втім, не настільки важливо те, в яку кількість відсотків оцінює А. Сміт людський фактор, як те, що без умінь інженера-керівника підбирати, навчати людей, стимулювати їхню діяльність перебудова неможлива!

Автор далекий від думки, що вивчення студентами вищезгаданих навчальних дисциплін зразу зробить з наших студентів висококультурних «інженерів людських душ». Автор має надію, що знайомство студентів з цими науками породить в їхніх душах «вогонь Прометей», багання принести користь людям, вдосконалити свої моральні якості, людські відносини.

В. ЧИЖИК,
доцент, кандидат педагогічних наук.

НА ПІВДЕННОМУ БУГУ

Лірика Олександра Єнісеєва

ИШУМИТ под ногами
листва,
Чир-то шепчет ушедшее
лето.
Это были ушедшей молва
Что-то хочет сказать всему
свету.
Что желает она рассказать
В чем открыться,
поведать былое,
Может тайну большую?
Как знать,
В чем причина ее непокая?
А листва все шуршит
и шуршит,
Словно молвит: не это,
не это.
В жизни есть и закат
и рассвет,
Берегите же жизни
рассветы.
Шу-шу-шу,
Шу-шу-шу, —
Говорит нам ушедшее
лето
Завещаю, молю и прошу —
Берегите же жизни
рассветы!
ОТКРОЮ на миг я
окошко,
Взгляну в живописный

рассвет.
Мне нужно всего лишь
немножко —
Весны чудодейственный
свет.
А вот и сама нарастающая,
Как в солнечный день
косари.
Стащил с зимы все
рубашки,
Оделась в одежды зари,
Рассыпалась птичьей
гульбою,
Басистою песней шмелей,
Шла вешнюю бодро
тропою.
Ласкала раздолье
степей.
И словно кокетка наряды,
Меняла, чтоб были
подстать.
Без счету дарила
награды —
Берите! Зачем их считать.
И там, где дотронулась
взглядом,
Коснулася нежно рукой,
Земля одевалась в наряды
Подстать лишь царице
самой.

ПРЕКРАСНО поле в
час налива,
Чарует прелестью живой.
И среди пшеницы,
словно диво,
Осколок неба голубой,
Совсем уж маленький
цветочек,
А сколько прелести
земной.
Взглянул и словно бы
глоточек
Воды я выпил ключевой.
Люблю я розы, лилий
чаши
И гладиолусов букет,
И все же их милей и
краше
Мне васильков небесный
цвет
Как будто небо на
свиданье
Пришло, ресницы
приподняв.
Любимой нежное
признание,
Которого так долго ждал.
Умчались годы, расстоянья,
Из жизни многое ушло,
Но васильков очарованье
В душе надежду сберегло.

БУДЬТЕ ЗДОРОВІ

Якби мене запитали, яка людина найщасливіша, я б відповів: «Та, що здорова».

В зв'язку з цим дозволю собі порушити непопулярну тему, бо писати про куріння ніби й марна справа. Нічого, крім недрожливих поглядів і немішних жартів курців, тебе не чекає. І все-таки звертаюся до теми тому, що куріння один з різновидів наркоманії, головна причина багатьох смертей. Кількість тих, що передчасно пішли з життя через цигарку перевищує нині цифру жертв від транспортних катастроф. Життя курця скорочується в середньому на 10 років.

Американці вважають, що з приблизно півмільйона щорічних смертей 300 тисяч спричиняє звичка вдихати кожного дня бридкий і вкрай отруйний дим тютюну. З 87 тисяч випадків дитячої смертності 4600 зв'язані з материнським курінням. Англіїці з'ясували, що материнське куріння підвищує смертність дітей у шість разів.

Тим часом, куріння не вгамовує нервову систему, як це дехто думає, а порушує живлення головного мозку, погіршує нормальне функціонування нервових процесів, сприяючи ранньому атеросклерозу головного мозку, послаблюючи пам'ять і сприйняття.

В 10 разів частіше у курця зустрічається рак легень, швидше до нього «чіпляються» серцево-судинні хвороби, розлади нервової системи.

Слід відзначити, що молодий організм сприйнятливий до пристрастей такого роду. З боєм у

серці дивлюсь на наших студентів-хлопчиків, котрі здебільшого ще не стали справжніми чоловіками, а вже смочуть цигарки.

Достовірно встановлено, що четверта частина тютюнових продуктів при курінні згорає, скільки ж проходить через легені курця, з решта 50 процентів диму отримує навколишнє середовище. Ці 50 процентів вкрай небезпечні для тих, хто не поділяє згубної звички. Ось чому категорично треба заборонити цигарку в місцях загального користування.

Якби було можна заборонити куріння взагалі, то насамперед це мало б стосуватися жінок, продовжувачів роду людського. Зараз медицина впевнено говорить, що від жінки, яка палить, народжується неповноцінне потомство. Більше того, дефекти такого потомства можуть передаватися у спадок. Спеціалісти дійшли висновку, що кожна п'ята дитина була б живою, якби мати під час вагітності не мала справи з цигаркою. Отже, куріння жінки — злочин.

Є ще одне джерело отруєння дітей — це куріння поряд з ними. Мало того, що при цьому можуть хворіти грудні маллята, вдихаючи «тютюновий коктейль», виявляється, що вони звикають до диму, у них розвивається тютюнова наркоманія.

То чи не пора подумати курцям про близьких, рідних і знайомих, зрозуміти нарешті, що куріння найгірше з того, що винайшла людина за свою довгу історію, насичену

багатьма нерозумними вчинками.

Знаю по собі — чим раніше кинеш курити, тим більша користь. Це, звичайно, не просто, але і не найтяжче. Залежить від бажання, а інколи й від стимулів. Скажімо, у ФРН в філіалі американської фірми «Атарк» провели експеримент. Варто було вести додаткову шестиденну відпустку для некурящих, як від цигарки на роботі відмовилось зразу 70 процентів співробітників.

Парадокс полягає в тому, що молода людина може відмовитись від дурної звички порівняно легко, але це не розуміє до решти її шкідливості, а людина старшого віку вже добре розуміє, а вірніше, чує на здоров'я, але вона уже хвора, їй бракує сили волі перемогти хворобу.

Однією з перших вирішила позбутись «сірого джина» Норвегія. Медичинська асоціація країни поставила за мету звільнити норвежців від куріння до початку наступного століття. Вживши цілий ряд заходів, домоглись за останні десять років скорочення куріння на 11 процентів серед чоловіків і на 20 — серед жінок. Чудовий приклад для наслідування!

Люди! Цінують чисте повітря, впливайте на них, не дозволяйте отруювати його. Зберігаючи здоров'я, ви продовжуєте тривалість життя.

Б. ЗЕМЛЯКОВ,
кандидат технічних наук.

Редактор І. ВОЛОШЕНЮК.